

Asunto: Observacións e suxestións ao trámite de consultas no procedemento de avaliación ambiental estratéxica ordinaria da “Modificación do Proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (Pontevedra)”.

Promotor: ENCE, ENERGIA Y CELULOSA SA

Órgano substantivo: Dirección Xeral de Enerxía e Minas-Consellería de Economía, Emprego e Industria

A súa referencia: Expte. 2017AAE2119

Código web:2062/2018

Destinatario:

Xefatura do Servizo de Avaliación Ambiental de Plans e Programas

Dirección Xeral de Calidade e Cambio Climático.

Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

Edificio Advo. San Caetano

Santiago de Compostela - 15781 - A Coruña

Número de expediente: 2018012156

Código: 2018/CONSULTINFPUB/000002

Visto o oficio da **Xefatura do Servizo de Avaliación Ambiental de Plans e Programas**, pertencente á Dirección Xeral de Calidade e Cambio Climático da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, no que comunica a recepción da documentación para o inicio da avaliación ambiental estratéxica (AAE) ordinaria da “**Modificación do Proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (Pontevedra)**” e solicita a remisión das observacións e suxestións procedentes no eido das nosas competencias e intereses, ao abeiro do disposto no artigo 19.1 da Lei 21/2013 e en contestación ao solicitado, participase o seguinte:

1º.- Observacións contidas no informe da Sra. arquitecta municipal da Oficina Técnica de Arquitectura e Planeamento de data 31/05/2018, co seguinte teor literal:

“Vista a Dilixencia en relación co antedito asunto, así como a documentación técnica que obra no expediente, consistente en Borrador da modificación do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (Pontevedra) de data 9 de novembro 2017, suscrito polos arquitectos José Manuel Regueiro Grela e Matilde Álvarez Rodríguez, e Documento Inicial Estratéxico da modificación do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (Pontevedra) de data 9 de novembro de 2017, suscrito polo biólogo Rafael Villasuso Bouza, emítese o seguinte INFORME:

- 1. O ámbito ocupado actualmente polas instalacións de ENCE forma parte do dominio público-marítimo terrestre.*
- 2. O proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (PSIS) aprobado definitivamente o 26.12.2003, incluía as instalacións da fábrica de pasta de celulosa blanqueada de eucalipto existentes nese momento así como novas instalacións de tratamento biolóxico das augas residuais, unha fábrica de papel tisú, unha planta de coxeneración e instalacións diversas (talleres, naves, caldeiras, tanques, secapastas, etc.).*

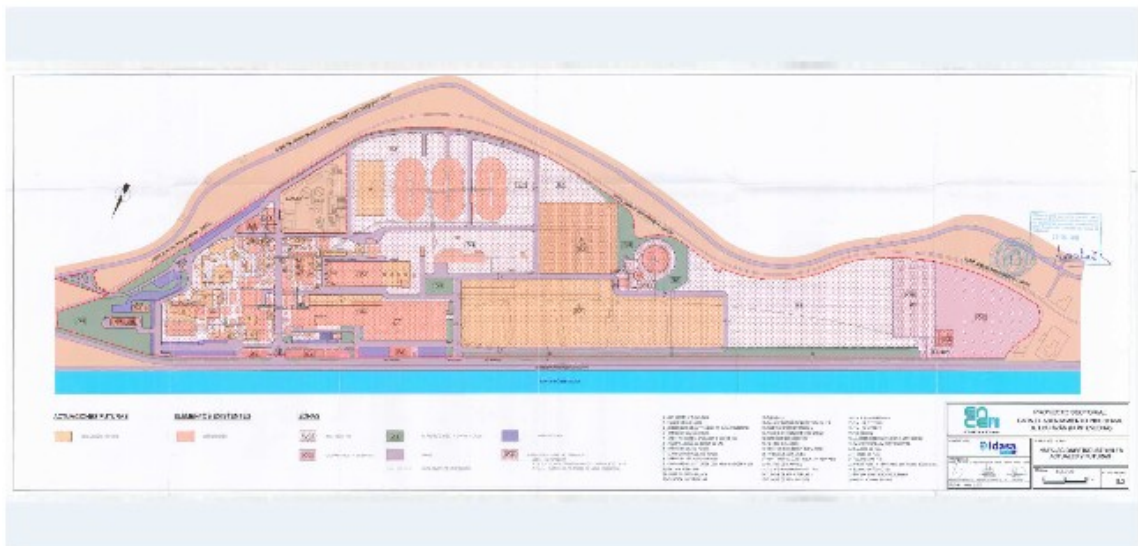

3. A modificación do proxecto sectorial ten por obxecto modificar a ordenación aprobada para permitir:

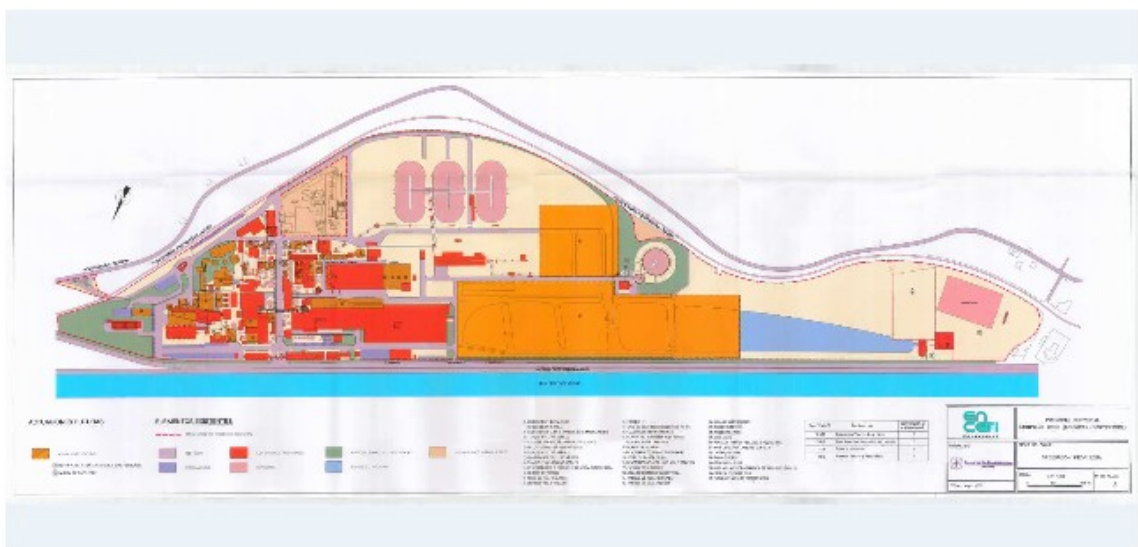
a) A instalación dun secadero de cortizas en todo o ámbito n.º 31 do vixente PSIS, destinado actualmente a “nave descarga camiones corteza”, de acordo co que figura nos seus Planos n.º II.3 (instalacións industriais actuais e futuras) e 3 (ordenación proposta).

b) A instalación dunha planta satélite de regasificación, formada por un conxunto de equipos e dispositivos para a recepción, descarga, e gasificación de gas natural licuado. Esta instalación ocupará os ámbitos n.º 27, 28, 29 e 30 do vixente PSIS, destinado, respectivamente, a “taller eléctrico”, “taller mecánico”, “soldadura” e “almacén corpos pesados e vestuarios”, de acordo cos planos indicados anteriormente.

c) A instalación dunha planta de coxeneración con biomasa, en todo o ámbito n.º 38 do vixente PSIS, destinado actualmente a “instalación de aserrio”, de acordo co seu Plano n.º II.3 (instalacións industriais actuais e futuras). Non obstante mántense o uso do ámbito n.º 37 do vixente PSIS para “futura planta de cogeneración”, polo que sería aínda posible unha nova planta de coxeneración no ámbito do proxecto sectorial.

Plano n.º II.3 (instalacións industriais actuais e futuras) do PSIS vixente

Plano n.º 3 (ordenación proposta) do PSIS vixente

4. As modificacións que se propoñen para permitir as actuacións anteriores, de acordo co que figura no apartado 2.4.1. do borrador da modificación do PSIS, son:

- *Modificación do articulado da normativa.*

Modifícase o epígrafe f, "Altura máxima y número de plantas" do apartado 2 do artigo 43 da normativa do PSIS ("Ordenanza 1: Edificación Industrial"), engadindo unha disposición adicional que modifica a denominación dos ámbitos citados na lenda dos planos de ordenación do PSIS vixente.

No que se refire á modificación do artigo 43.2, propónse concretamente modificar a denominación, descrición e limitación de alturas dos ámbitos n.º 27-28-29-30 e 31, así como engadir a denominación, descrición e alturas do ámbito n.º 38. Ademais, para estes ámbitos fíxanse un novos parámetros de ocupación máxima e edificabilidade máxima.

- *Incorporación de anexos descritivos das características técnicas das tres instalacións previstas como parte integrante do PSIS modificado.*

En relación con isto, cómpre dicir que no expediente consultado non constan os Anexos 1, 2 e 3, que segundo o borrador da modificación do PSIS forma parte e integra a devandita modificación, constituíndo a reglamentación detallada do uso pormenorizado, volume, características técnicas e funcionais, condicións de deseño e de adaptación ao ambiente.

5. *Aínda que non é posible comprobar as características técnicas das tres instalacións previstas por falta dos devanditos Anexos, compróbase que a proposta da modificación prevé para cada unha das instalacións as seguintes ocupacións do solo, edificabilidades e alturas máximas:*

Instalación prevista	Superficie ámbito	Ocupación prevista	Edificabilidade prevista	Altura máxima prevista	
Secadero de cortizas	2.160 m ²	2.160 m ²	5.400 m ²	20 m	
Planta satélite de regasificación	1.212 m ²	1.212 m ²	3.030 m ²	20 m	
Planta de coxeneración con biomasa	5.000 m ²	5.000 m ²	12.500 m ²	Edificios	50 m
				Chemineas	70 m

Para facerse unha idea, as instalacións previstas supoñen o 12'77 % da ocupación das instalacións existentes, e o 23'27% da edificabilidade das mesmas, segundo se deduce dos datos que figuran no documento da modificación.

Por outro lado, a altura máxima prevista dos edificios equivale, aproximadamente, a 6 ½ plantas dun edificio de carácter residencial para a altura de 20 m e a 16 ½ plantas para a altura de 50 m.

6. *No Documento Inicial Estratéxico (DIE) descríbense as alternativas consideradas e a alternativa elixida para a implantación, ordenación e composición volumétrica das instalacións previstas partindo da necesidade da aprobación da modificación do PSIS para permitir actuacións de mellora ambiental, de eficiencia e paisaxísticas das instalacións de ENCE.*

Considéranse as seguintes alternativas:

Denominación	Descrición da alternativa
Alternativa 0	Valórase a non elaboración da modificación do PSIS
Alternativa 1	Valórase que as construcións, que integran a planta de coxeneración con biomasa, se ordenen por altura e volume, de xeito tal que hacia o límite da implantación industrial se sitúen as de menor altura e se trasladen hacia o centro do complexo as de maior altura
Alternativa 2	Valórase que as construcións, que integran a planta de coxeneración con biomasa, se ordenen por altura e volume, de xeito tal que hacia o límite da implantación industrial se sitúen as de maior altura e se trasladen hacia o centro do complexo as de menor altura.

A alternativa elixida é a Alternativa 1 por considerar que é a que produce un menor impacto visual e favorece a integración paisaxística do conxunto, segundo consta no documento.

7. Xa que logo no DIE os únicos aspectos valorados para elixir a alternativa son o impacto visual e a integración paisaxística.

8. Por outro lado, o DIE analiza, de forma xenérica, os potenciais impactos ocasionados pola modificación do PSIS, valorándoos da seguinte forma:

- *Efectos sobre a ocupación do territorio: ningún efecto.*
- *Efectos sobre a biodiversidade: negativos non significativo sobre a fauna e ningún efecto sobre a flora local.*
- *Efectos sobre a paisaxe: negativa significativa, de carácter compatible.*
- *Efectos sobre á atmosfera e o cambio climático: efecto positivo.*
- *Efectos sobre o ciclo hídrico: negativo non significativo.*
- *Efectos sobre espazos protexidos: ningún efecto.*
- *Efectos sobre o patrimonio cultural: ningún efecto.*
- *Efectos sobre o ciclo de materiais: negativo non significativo.*
- *Efectos sobre a enerxía: positivo.*
- *Efectos sobre a socioeconomía: positivo.*
- *Efectos sobre o ordenación territorial: positivo.*

9. Compróbase que o complexo industrial de ENCE se integra no núcleo de identidade do litoral de "Os Praceres", unidade de paisaxe "Lourizán", cun tipo de unidade paisaxística de "costa baixa de marismas e chairas intermareais" conforme ao Plan de Ordenación do Litoral (POL), aprobado por Decreto 20/2011 da Xunta de Galicia.

En relación co POL, cómpre dicir que na súa Disposición adicional 3ª establécese que, en coordinación coas Directrices de Ordenación do Territorio (DOT), aprobadas por Decreto 19/2011 da Xunta de Galicia, no espazo actualmente ocupado polas instalacións da empresa ENCE situadas en Lourizán, na ría de Pontevedra, contéplase un ámbito de recualificación sobre a Área de Mellora Ambiental e Paisaxística.

10. No que se refire ás competencias da OTAP, a técnica que subscribe considera que as instalacións previstas na modificación do PSIS conlevan:

a) Efectos negativos sobre a ocupación do territorio xa que se aumenta a ocupación do solo de dominio público marítimo terrestre.

b) Efecto moi negativo sobre a paisaxe, xa que a altura e volume dalgunhas das instalacións previstas crea un gran impacto visual e non se integra na paisaxe.

Neste sentido considérase que a imaxe final da paisaxe contida no Borrador da modificación do PSIS, desde os puntos de observación contemplados no devandito borrador, non se axustan, nalgunhas das imaxes grafiadas, á imaxe que ao final resultaría logo de construír as instalacións, xa que as perspectivas debuxadas non son correctas.

Así por exemplo, na vista desde a estrada PO-546, a altura e o volume da planta de coxeneración iguálase coa altura do volume máis alto da fábrica actual, non obstante desde o devandito punto de vista o volume da planta de coxeneración debería verse máis alto que o volume da fábrica actual xa que a planta de coxeneración está máis cerca do punto de vista do observador.

Xa que logo, esas vistas contidas no Borrador da modificación do PSIS resultan enganosas.

Na imaxe seguinte, dende a estrada PO-546, a planta de coxeneración localizárase aproximadamente no medio da foto, en contigüidade e á mesma profundidade co parque de achas.

Basta imaxinar un volume de 50 metros da altura (equivalente a un edificio residencial de 16 ½ plantas) e unha cheminea de 70 m neste espazo para comprender que esas construcións non van a pasar desapercibidas desde a estrada PO-546.

As súas dimensións causaría un gran impacto visual, rompendo a escala da súa contorna inmediata na que se atopa o conxunto parroquial de Santo Andrés de Lourizán e a finca e pazo de Lourizán.

Tampouco as instalacións previstas pasarían desapercibidas desde unha perspectiva no mar ou desde os arenais e núcleos de poboación de Poio.

c) Efectos negativos sobre a ordenación territorial, xa que as instalacións previstas van en contra das determinacións sobre o litoral e a paisaxe das DOT, así como dos obxectivos do POL”.

2º.- Observacións formuladas polo Sr. enxeñeiro da OTMAIES

O Sr. enxeñeiro da Oficina Técnica de Medio Ambiente, Infraestruturas, Enxeñería e Servizos, en informe do 4 de xuño do ano no que andamos, fai as seguintes observacións e suxestións:

“Vista a Dilixencia remitida polo SUMAPH, en relación co trámite de consultas previas no procedemento de avaliación ambiental estratéxica ordinaria da modificación do proxecto

sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (Pontevedra), e o escrito da Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, co cal adiantan unha copia do documento inicial estratéxico e o borrador da Modificación do proxecto sectorial remitidos polo promotor, emítase o seguinte INFORME dentro do ámbito das competencias desta oficina técnica:

Documento inicial estratéxico

No apartado 10.5, Efectos sobre o ciclo hídrico, sinálase que o funcionamento da planta de coxeración con biomasa necesita un elevado caudal de auga para producir o vapor necesario que permita producir enerxía e/o calor para o proceso. A planta traballará en circuíto pechado polo que, unha vez obtida a auga para o proceso, a captación redúcese ás perdas que se producen no proceso e ás limpezas do circuíto de refrixeración, podendo ser estas augas vertidas co efluente residual de ENCE, xa que a súa carga é moi baixa pese a ter unha elevada condutividade.

A xuízo de quen subscribe, o documento habería de incluír un estudo de caudais de auga subministrada na actualidade e unha estimación de consumos futuros, que permita facer unha comparación entre a situación actual e a prevista. Debe terse en conta que o complexo industrial ten unha concesión para captación de augas do río Lérez de 1.500 l/s, que duplica o consumo punta dos concellos da ría (Pontevedra, Poio, Sanxenxo, Marín, Bueu e Pontecaldelas) que se fornecen dende un bombeo augas abaixo da amentada captación. En situacións de seca como a vivida durante o pasado inverno, o abastecemento destes concellos queda seriamente comprometido, polo que non está de máis facer un estudo que demostre a compatibilidade de ambas captacións.

Por outra banda, non se indican caudais previstos do efluente vertido nin datos sobre a súa elevada condutividade.

Borrador del plan

No epígrafe 2.2.7.1, As outras actuacións do programa de actuacións, apartado 7, Mellora de eficiencia, sinálase que se van poñer en marcha medidas para a xestión da auga e diminución do consumo. Non se precisan estas medidas, nin as reducións previstas nin a comparación cos consumos actuais.

O apartado 8.3. Osmose inversa, di literalmente: “En su conjunto con la etapa 1 denominada proyecto de recuperación de efluentes, se consiguen las siguientes reducciones, tratándose de valores mínimos puesto que los valores reflejados en la tabla siguiente son los derivados de enviar a la ERA 1350 m3/h pero, como ya se ha indicado, el caudal de diseño de la 1ª etapa alcanzará los 2300 m3/h”.

Non se localiza no documento a referida táboa que recollería as reducións expresadas”.

3º.- Observacións derivadas do marco urbanístico de aplicación e da situación do PSIS que se pretende modificar

Este Concello conta cun Plan Xeral de Ordenación Urbana que foi aprobado definitivamente por Orde da COTOP do 18/12/1989, no que o eido no que se sitúa a factoría figura pendente da súa ordenación detallada a través do Plan Especial de Reforma Interior (PERI) previsto no art. 225 da súa normativa, que determina os obxectivos e parámetros do PERI a redactar, ademais de conter unha cláusula automática de revisión do plan para o suposto do traslado do complexo fabril, coa finalidade de darlle unha utilización coherente coa calidade urbanística da área.

Con posterioridade, o Consello da Xunta de Galicia, en data 26/12/2003, aprobou o “*Proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán*”, (en diante PSIS) promovido polo Grupo Empresarial ENCE SA, que ordena parte do ámbito previsto no PXOU para a ordenación do complexo industrial de ENCE-CELULOSAS e do solo inmediato, e que afecta ao PERI previsto no planeamento xeral municipal.

O devandito acordo foi publicado no DOG núm. 7, do 13/01/04, baixo o seguinte epígrafe “*Resolución do 30 de decembro de 2003, da Dirección Xeral de Industria, Enerxía e Minas, pola que se ordena a publicación, no Diario Oficial de Galicia, do acordo do Consello da Xunta de Galicia do 26/12/03, polo que se aproba definitivamente o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán promovido polo Grupo Empresarial Ence, S.A*”.

En relación ao PSIS que se pretende modificar, o Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, -a raíz da estimación polo Tribunal Supremo en sentenza do 26 de abril do 2012, do recurso de casación 1913/2011, interposto por este Concello-, ditou sentenza o 2/10/2012, pola que, determinou:

“Que estimando en parte el recurso contencioso-administrativo interpuesto por el Concello de Pontevedra contra el Decreto del Consello da Xunta de 26-12-2002, que aprueba definitivamente el proxecto sectorial para el asentamiento industrial de Lourizán promovido por “Ence”, y los demás particulares que refiere en sus 4 puntos, y los actos correlativos que se dicten en ejecución o sobre sus bases, declaramos la nulidad en cuanto incluye una fábrica de papel tisú a la que hace extensiva la exención de licencia y otros actos de control preventivo municipal, así como la vinculación de PGOU de Pontevedra y la obligatoriedad de su adaptación al proxecto sectorial también en cuanto a dicha fábrica de papel tisú, declarándose, asimismo, la ineficacia del proxecto en tanto no se procede a la publicación de contenido normativo en el DOGA y a su anulación en cuanto no cumplimente los informes sectoriales de Costas, Ferrocarriles, Carreteras, RAMINP y Patrimonio Histórico(...)”

Non é, xa que logo, ata o 14/12/2012, -vixentes POL e DOT- cando se produce a publicación no DOG do contido normativo do PSIS que agora se pretende modificar.

Con anterioridade á referida publicación, ao non constar solicitada licenza municipal para a fábrica de papel tisú nin terse iniciadas as obras para a devandita instalación e, ao superarse con creces os prazos previstos no proxecto sectorial aprobado -sen que contase suspensión do acto en vía contenciosa- o Concello, mediante acordo plenario do 11/03/2011, apelaba ao instituto da caducidade no ámbito dos plans e proxectos sectoriais de incidencia supramunicipal, que se pauta no artigo 15 do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, cuxa literalidade e a seguinte:

“1. Os proxectos sectoriais caducarán e extinguirán os seus efectos con prohibición expresa de calquera acto ulterior de execución del, no suposto de que, por causa imputable ó titular das obras se incumpran os prazos previstos para o seu inicio ou terminación ou sexan interrompidos por tempo superior ó autorizado sen causa xustificada; agás obtención previa da correspondente prórroga que poderá outorga-la consellaría que tramitou o proxecto sen que en ningún caso poida superarse a metade do prazo fixado no proxecto sectorial.

2. A declaración de caducidade corresponderalle ó Consello da Xunta de Galicia, por proposta da consellaría competente por razón da materia que tramitou o proxecto sectorial, logo de informe da Consellaría de Política Territorial, Obras Públicas e Vivenda e audiencia dos interesados.

O procedemento de declaración de caducidade poderá iniciarse de oficio ou por petición do concello afectado ou de calquera interesado.

A declaración de caducidade indicará, se e o caso, as determinacións do planeamento urbanístico municipal que deban ser modificadas, as condicións a que queden sometidas as construcións e instalacións xa realizadas e aquelas outras que resulten adecuadas para corrixir ou eliminar os impactos que puideran producirse no medio físico.”

En concreto, no amentado acordo do 11/03/2011, este Concello acordaba expresamente:

“Primeiro.- Formular ante a Xunta de Galicia, como Concello directamente afectado, petición de declaración de caducidade e extinción dos efectos do Proxecto Sectorial de Incidencia Supra-municipal para o Asentamento Industrial de Lourizán, aprobado polo Consello da Xunta en sesión do 26/12/03 e publicado no DOG do 13/01/04, ao incumprirse os prazos previstos para o remate das obras e instalacións previstas no instrumento aprobado por causa imputable á entidade mercantil titular das obras.

Segundo.- Solicitar do Consello da Xunta de Galicia, que previos os trámites oportunos e xunto coa declaración expresa de caducidade, indique asemade as determinacións do planeamento urbanístico municipal que deban ser modificadas, as condicións a que queden sometidas as construcións e instalacións xa realizadas e aquelas outras que resulten adecuadas para corrixir ou eliminar os impactos que puideran producirse no medio físico”.

Seguimos á espera de contestación, mais o que demostra o dito ata o de agora é que a situación actual do PSIS é, xa de inicio, dunha sorte de fraude de Lei, xa que a empresa ten renunciado á construción da fábrica de papel tisú, o que constituía a motivación da declaración de incidencia supramunicipal dun PSIS que foi aprobado con ausencia dos informes sectoriais.

Segundo o artigo 22 da Lei de ordenación do territorio de Galicia, e os artigos 2 e 9 do Decreto 80/2000, de 23 de marzo, o obxecto e finalidade dos PSIS é **“regular a implantación territorial das infraestruturas, dotacións e instalacións de interese público ou utilidade social cando a súa incidencia transcenda do término municipal no que se localicen, pola súa magnitude, importancia ou especiais características, ou que se asenten sobre varios termos municipais”** e conterán a **“regulación detallada e pormenorizada da implantación dunha infraestrutura, dotación ou instalación determinada de interese público ou utilidade social cando a súa incidencia transcenda do término municipal no que se localice, adecuándose a súa función vertebradora dunha política territorial, definindo os criterios de deseño, as características funcionais e localización, que garantan a accesibilidade e a inserción da totalidade do territorio nunha racional disponibilidad dos devanditos elementos estruturantes”**.

Unha vez desistida da intención de construír ou renunciada á instalación da fábrica de papel tisú, procede xa de inicio declarar a caducidade e a extinción dos efectos do PSIS, ao incumprirse os prazos previstos para o remate das obras e instalacións previstas no instrumento aprobado, por causa imputable á entidade mercantil titular das obras, e non ser axustado a dereito que se mantéña regulada por un PSIS unha instalación existente, non a implantar, como sinala o ordenamento xurídico.

Pode considerarse unha sorte de fraude de lei a situación na que nos atopamos, cun PSIS aprobado sen os informes sectoriais preceptivos, para declarar supramunicipais instalacións industriais existentes, finalidade que non está prevista na Lei 10/1995, de ordenación do territorio de Galicia (LOTG) nin no Decreto 80/2000 do 23 de marzo, o que só pretende evitar a aplicación das competencias municipais no eido do urbanismo; PSIS que, agora, preténdese modificar.

4º.- Instalación fabril que se sitúa no dominio público marítimo terrestre cunha concesión na que concorren causas de caducidade total e que non debería ter sido prorrogada.

A Orde do 24/07/2015, ditada pola *Dirección General de Sostenibilidad de la Costa y del Mar* do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente, resolvía textualmente:

“1) Declarar la caducidad parcial de la concesión otorgada por Orden Ministerial de 13 de junio de 1958, al Instituto Nacional de Industria, de ocupación de 612.500 m² de bienes de dominio público marítimo-terrestre con destino a la construcción de una fábrica de pasta de celulosa Kraft en la franja de la zona marítimo terrestre a rellenar comprendida entre el

ferrocarril de Pontevedra a Marín y la carretera de unión de los Puertos de Pontevedra y Marín, transferida por Orden Ministerial de 6 de mayo de 1959 a la “Empresa Nacional de Celulosa de Pontevedra, S.A.” y por Orden Ministerial de 28 de julio de 1970 a la “Empresa Nacional de Celulosa, S.A.” (ENCE), en lo que se refiere a los terrenos ocupados por la EDAR de Placeres, del emisario submarino existente junto a la EDAR y de las instalaciones deportivas.

2) Ordenar al Servicio provincial de Costas de este Ministerio en Pontevedra que lleve a cabo el Acta de reversión al Estado de los terrenos de la concesión afectados por la caducidad parcial.

3) Ordenar a “ENCE, S.A.” que proceda al levantamiento y retirada del dominio público marítimo-terrestre de las instalaciones deportivas, a sus expensas, una vez que se asegure que sus usuarios pueden disponer de otras instalaciones adecuadas, otorgándole para ello un plazo máximo de 6 meses, y asimismo, que inicie los trámites oportunos para la legalización del edificio dedicado a comedor.

4) Ordenar al Servicio provincial de costas en Pontevedra que otorgue a los órganos gestores de la EDAR y del emisario submarino un plazo de tres meses, para solicitar la oportuna concesión”.

Este Concello ten formulado -diante do referido órgano estatal e mediante escrito razoado-, requirimento previo de anulación ou revogación da referida Orde, o 5/10/2015, en cumprimento do acordo dese mesmo día da Xunta de Goberno Local, posteriormente ratificado polo Pleno do 19/10/2015 (comunicado ao referido organismo o 6/11/2015).

Ao non constar que se resolvese o referido requirimento -nin tampouco os senllos recursos de reposición formulados fronte á amentada Orde por parte das asociacións ecoloxistas “Salvemos Pontevedra” e “Asociación pola defensa da ría (APDR)”, remitidos ao Concello para alegacións-, este Concello ten interposto o 5/01/2016 o correspondente recurso contencioso administrativo diante da Audiencia Nacional, motivo polo que o expediente de caducidade non ten acadado firmeza no día no que andamos.

Por outra banda, fronte á Resolución do 20/01/2016 da *Dirección General de Sostenibilidad de la Costa y del Mar* -por delegación da Sra. Ministra de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente- pola que se outorga a “ENCE Energía y Celulosa SA” *“prórroga de la concesión de ocupación de una superficie de trescientos setenta y tres mil quinientos veinticuatro (373.524) metros cuadrados de dominio público marítimo-terrestre con destino a fábrica de celulosa Kraft en la franja de dominio público marítimo-terrestre comprendida entre el ferrocarril de Pontevedra a Marín y la carretera de unión de los puertos de Pontevedra y Marín, en el Término Municipal de Pontevedra (Pontevedra)”*, este Concello tamén ten formulado requirimento repositorio e, ante a non contestación do requirimento, interpuxo o correspondente recurso contencioso administrativo, diante tamén da Audiencia Nacional.

Consideramos que se debería esperar a que se resolvesen ámbolos recursos antes de iniciar a tramitación da modificación do PSIS.

5º.- Modificación que vulnera de xeito irrefutable as pautas espaciais para establecemento de actividades e o marco xeral de referencia para a formulación dos restantes instrumentos de ordenación territorial que conteñen as DOT e o POL, que desprazan as determinacións do PSIS de ENCE.

Cómpre reiterar a concorrencia dunha serie de feitos obxectivos que determinan e afectan ás determinacións do proxecto sectorial.

A empresa apela ao contido da Disposición transitoria 2ª do Plan de Ordenación do Litoral (POL), que permite aos **“plans e proxectos sectoriais vixentes á entrada en vigor do Plan de Ordenación do Litoral, manter as súas determinacións sen necesidade de adaptarse a este”**, xa que textualmente sinala:

“Teniendo en cuenta que el PSIS de ENCE fue aprobado el 26 de diciembre de 2003, es decir es preexistente a la entrada en vigor del POL que se produjo el 24 de febrero de 2011, se encuentra plenamente vigente y no es necesario proceder a su adaptación al POL”

Tal afirmación é errónea, xa que, como sinalamos anteriormente, o TSXG ten declarado expresamente a ineficacia do PSIS pola falta de publicación normativa, que non se produce ata a publicación no DOG do 14/12/2012, polo que **ao PSIS de ENCE non lle é de aplicación a Disposición transitoria segunda do POL, xa que non estaba en vigor nin acadaría eficacia ata máis dun ano despois de que entrase en vigor o POL xa vixente**, polo que cómpre entendela desprazado polas determinacións do POL e concluír a necesidade de adaptación ás súas determinacións de superior xerarquía.

Salientamos dous feitos obxectivos que atinxen e desprazan as determinacións do PSIS de ENCE; a saber: a aprobación definitiva das Directrices de Ordenación do Territorio (DOT), por Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, (DOG 22 de febreiro) e a do plan territorial integrado denominado Plan de Ordenación do Litoral de Galicia (POL), polo Decreto 20/2011, do 10 de febreiro, (DOG 23 de febreiro); normas ditadas no exercicio das competencias exclusivas recollidas no Estatuto de Autonomía en materia de ordenación do territorio, ao abeiro do artigo 148 da Constitución, que vinculan aos demais instrumentos urbanísticos de rango inferior, como o propio proxecto sectorial e o mesmo PXOU.

O ámbito que ocupa ENCE configúrase nestas normas coma un eido de especial protección (área de mellora ambiental e paisaxística), tal e como ilustra a arquitecta municipal.

Segundo o POL, as instalacións que nos ocupan intégranse no eido dun ámbito de recualificación nunha área de mellora ambiental e paisaxística, con incidencia de corredores.

Tal e como temos sinalado no proceso de revisión da AAI de ENCE, o propio artigo 95 do POL -que remite expresamente ao planeamento urbanístico e ás ordenanzas municipais para establecer os parámetros e condicións dos usos existentes- o que ven corroborar a necesidade de informe urbanístico do Concello no procedemento de renovación, modificación ou revisión da AAI para un complexo industrial emprazado dentro dun solo urbano non consolidado, que o POL inclúe nunha área con grao 3 de compatibilidade; isto é:

“As súas determinacións considéranse incompatibles, xa que necesitan levar a cabo axustes na súa delimitación ou determinacións urbanísticas de carácter xeral ou detallada, para incorporar os principios do Plan de Ordenación do Litoral.” (Art. 101 POL).

Xa a Dirección Xeral da Sostibilidade e Paisaxe da Xunta de Galicia, na contestación ás alegacións municipais verbo da tramitación das DOT, sinalaba textualmente, para motivar a desestimación da alegación, o seguinte:

“(…) que a vontade reflectida no documento é a de que os terreos que ocupan ENCE e ELNOSA poidan ser recuperados e reordenados unha vez que se produza o seu traslado no ano 2018 (ver epígrafes 2.2.1 e 2.2.6)”

Neste senso, as DOT refírense expresamente ao complexo ENCE-ELNOSA, determinando, entre outras consideracións, a necesidade dunha *“reordenación dos usos, trasladando cara a outros emprazamentos, instalacións e actividades que non precisan localizarse xunto ao mar e que na actualidade significan un elevado custe de oportunidade(…)”*

Como se pode manter no documento axuízado a idoneidade do emprazamento elixido vulnerando de xeito patente as previsións das DOT/POL e o máis elemental sentido común?.

Lémbraos o contido da Disposición adicional 3ª do POL, que contén a previsión da recuperación e rexeneración ambiental e paisaxística da zona:

“En coordinación co establecido nas DOT, no espazo actualmente ocupado polas instalacións da empresa Ence situadas en Lourizán, na ría de Pontevedra, prevese un ámbito de recualificación sobre a Área de Mellora Ambiental e Paisaxística. O obxecto desta área é o da recuperación do espazo que quedará vacante coa materialización do traslado destas instalacións a outra localización dentro da propia bisbarra de Pontevedra no horizonte do ano 2018.

Dada a importancia que para este ámbito e o seu contorno suporá a citada transformación, considérase necesario regulala mediante esta disposición adicional.

En concreto, deberase:

1. Favorecer a conectividade visual e funcional coa costa e os hábitats que nela e o seu contorno se vaian rexenerar e valorizar.

2. A devandita recuperación irá encamiñada á naturalización da área, de tal maneira que se mellore a súa calidade ambiental e escénica, que concluírá coa inclusión destas áreas recuperables desde o punto de vista ecolóxico na Área de Protección Costeira, de tal maneira que se favoreza a integración de parte do ámbito no seu contorno máis natural, procurando, así mesmo, dotalo de conectividade mediante os corredores xa identificados neste documento. En concreto, recuperarase a praia dos Praceres de forma acorde coas características orixinais da praia e as condicións actuais de hidrodinámica e planta do areal.

3. Así mesmo, na zona norte do ámbito poderanse rehabilitar e acondicionar as edificacións destinadas a aqueles usos e actividades necesarios para a xeración de espazos públicos de calidade e cohesión social, ao mesmo tempo que se procura a transición cos espazos principais destinados á rexeneración ambiental e recuperación natural do ámbito anteriormente mencionado.

4. Recuperarase a calidade ambiental e paisaxística, contribuírase a dotar de equipamentos e espazos libres de calidade o agregado urbano no que se insire, evitando parámetros de ocupación e intensidade incompatibles coa capacidade de carga do territorio e os valores ambientais, paisaxísticos e patrimoniais propios do litoral.

O desenvolvemento e consecución destes obxectivos concretaranse mediante a redacción do instrumento de ordenación territorial ou urbanístico máis adecuado, atendendo, en calquera caso, ao interese público e á utilidade social da actuación que deberá abordar conxuntamente as accións de rexeneración, restauración e reordenación do ámbito de recualificación previsto nos terreos actualmente ocupados”.

Xa a propia fundamentación xurídica da Sentenza do 21/05/2014, da Sección Segunda da Sala do Contencioso Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, acaída no recurso contencioso administrativo núm. 02/4124/2011 interposto contra os Decretos da Xunta de Galicia que aprobaban as DOT e o POL, ilustra sobre o alcance destas e os efectos das súas determinacións exhaustivas sobre os usos do solo. Citamos un clarificador parágrafo da devandita sentenza:

“(…) La “transformación física o degradación” a que se refiere la demanda no contradice la necesidad de conservar y, en su caso, recuperar la calidad ambiental y paisajística del área con la finalidad de proteger y conservar, desde una perspectiva integral, los recursos naturales del litoral; antes bien, es circunstancia reveladora del sometimiento del área a la

mayor presión “antrópica” a que se refiere el precepto, en la que se hace necesario conservar y, en su caso, “recuperar” su calidad ambiental y paisajística preservándola de inadecuados procesos de ocupación edificatoria, especialmente aquellos dispersos, difusos e incoherentes con el modelo territorial propuesto, y circunstancia contemplada en las normas de ordenación (...)”

Segundo o artigo 5 do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, que regula os plans e proxectos sectoriais de incidencia supramunicipal, os proxectos sectoriais non poderán vulnerar as determinacións contidas noutros instrumentos de ordenación do territorio regulados na Lei 10/1995, de 23 de novembro, de ordenación do territorio de Galicia e, neste suposto, estanse a vulnerar as previsións que para a localización establecen as DOT, que constitúen o marco xeral de referencia para a formulación dos restantes instrumentos de ordenación territorial e que establece, con forza vinculante, as pautas especiais de asentamento de actividades e, asemade, non atende ás determinacións do POL, que tamén teñen forza vinculante para o PSIS.

É dicir, a modificación puntual do PSIS vulneraría tamén, de xeito flagrante, as determinacións urbanísticas e de ordenación territorial das DOT e do POL, que expresamente prevén o traslado do complexo fabril no horizonte temporal do 2018, debendo traer a colación a fundamentación xurídica da Sentenza do TJUE (Gran Sala) do 30/01/2018, X, Asunto C-360/15 e sen que caiba facer maior comentario para rexeitar a afirmación gratuita da empresa da non aplicación da Disposición adicional terceira do POL. É dicir, non se pode modificar o PSIS sen facer antes unha modificación “a la carta” das DOT e do POL.

6º.- Necesidade de título habilitante para as restantes obras non previstas no proxecto de modificación do PSIS

En relación á contestación da Consellería de Economía, Emprego e Industria do 9/02/2017, citada na documentación axuzada, lembramos que o invocado artigo 11.3 do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, polo que se regulan os plans e proxectos sectoriais de incidencia supramunicipal, dispón literalmente:

“3. As obras públicas definidas detalladamente no proxecto sectorial serán cualificadas expresamente como de marcado carácter territorial e non estarán suxeitas a licenza urbanística nin a ningún dos actos de control preventivo municipal, de acordo coa disposición adicional primeira da lei 10/1995, de ordenación do territorio de Galicia (...)”,

Mais as referidas obras, entre as que se atopan as denominadas de integración arquitectónica e paisaxística das instalacións de ENCE-Pontevedra, non poden ser consideradas en ningún caso “obras públicas” para os efectos do seu acollemento ao disposto no referido artigo 11.3 do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, de xeito que, consecuentemente, deberán contar para a súa execución co preceptivo título habilitante municipal previo que as ampare (ou incluírse na modificación do proxecto sectorial), consonte coas determinacións contidas na actual Lei 2/2016, do solo de Galicia e no Decreto 143/2016, do 22 de setembro, polo que se aproba o Regulamento que a desenvolve, previo pago da taxa correspondente, así como coa previa obtención dos informes e autorizacións sectoriais que resulten procedentes, e coa debida atención ás disposicións contidas tanto no Plan de Ordenación do Litoral como nas Directrices de Ordenación do Territorio.

Cómpre lembrar que tal cuestión foi obxecto xa de pronunciamento xudicial no caso en concreto de ENCE-Pontevedra, de modo que procede a remisión á propia argumentación contida no fundamento xurídico quinto da Sentenza da Sección 5ª da Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Supremo de data 26 de abril de 2012, RJ/2012/6266 “(...) Entender lo contrario implica cercenar el ámbito de actuación del Ayuntamiento, pues el proyecto de carácter supramunicipal incluye obras privadas a las que ningún precepto legal justifica que se extienda la exención de licencia, con vulneración, por tanto, del artículo 140 de la Constitución (...)”.

Do antedito é coñecedor a mercantil solicitante, á que se lle advertiu do posible exercicio das competencias disciplinarias municipais consonte coa normativa reguladora, para o suposto de non atender ao requirido.

Xa que logo, en atención ao solicitado e ao abeiro do disposto na Lei 9/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, esta Tenencia de Alcaldía, acorda:

Primeiro.- Rexeitar o inicio da avaliación ambiental estratéxica da **“Modificación do Proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (Pontevedra)”** que, a instancia da mercantil “ENCE ENERGIA Y CELULOSA SA”, tramita a Xefatura do Servizo de Avaliación Ambiental de Plans e Programas da Dirección Xeral de Calidade e Cambio Climático da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, polos seguintes motivos, que nos levan a apostar pola “alternativa 0” :

a) Por entender que calquera variación nas instalacións e no proceso produtivo do complexo non se compadece e está condicionada polas determinacións urbanísticas e de ordenación territorial que para a zona establecen as Directrices de Ordenación do Territorio (DOT) e o Plan de Ordenación do Litoral (POL), que expresamente prevén, dentro das pautas espaciais para establecemento de actividades e do marco xeral de referencia para a formulación dos restantes instrumentos de ordenación territorial, o traslado do complexo fabril no horizonte temporal do 2018; normas que foron aprobadas polo Consello da Xunta no exercicio das competencias exclusivas recollidas no Estatuto de Autonomía e 148 CE en materia de ordenación do territorio.

b) Por entender que procede a declaración de caducidade e extinción de efectos do propio PSIS a modificar, ao incumprirse os prazos previstos para o remate das obras e instalacións previstas no instrumento aprobado por causa imputable á entidade mercantil titular das obras.

c) Porque o PSIS a modificar está desprazado polo POL, que entrou en vigor con anterioridade á súa eficacia producida coa publicación das normas do proxecto sectorial, sen que sexa de aplicación a disposición transitoria segunda do POL, senón a súa disposición adicional terceira.

d) Por considerar que o título concesional outorgado en materia de costas atópase caducado na súa totalidade por mor da concurrencia dos motivos que se expresan no requirimento repositorio no seu día formulado fronte á resolución da *Dirección General de Sostenibilidad de la Costa y del Mar* de data 24/07/2015 e no recurso contencioso administrativo interposto, polos que non procedería a concesión da prórroga.

e) Pola propia carencia de título concesional do emisario dos Praceres e a oposición deste Concello a que a legalización da vertedura do efluente de ENCE e a autorización de verteduras a través do emisario a legalizar se fagan conxuntamente para as augas residuais urbanas depuradas e as de orixe industrial de ENCE; reiterando, asemade, que son de aplicación ás augas residuais da fábrica de pasta de papel as disposicións da Directiva 91/271/CE, ao verter a través dunha instalación de tratamento de augas residuais urbanas, como recentemente recoñeceu o Comisario de Medio Ambiente, Asuntos Marítimos e Pesca da Unión Europea.

Segundo.- Prestar aprobación aos informes emitidos pola Sra. arquitecta municipal da Oficina Técnica de Arquitectura e Planeamento do 31/05/2018 e polo Sr. enxeñeiro da Oficina Técnica de Medio Ambiente, Infraestruturas, Enxeñería e Servizos o 4/06/2018, que xunto co presente escrito se remiten -sen prexuízo do indicado no punto anterior- como **observacións e suxestións** municipais para constancia no procedemento de inicio da avaliación ambiental estratéxica (AAE) ordinaria da **“Modificación do Proxecto sectorial de incidencia supramunicipal para o asentamento industrial de Lourizán (Pontevedra)”** e que, a xeito de resume, determinan:

a) Que as modificacións a introducir van ter efectos moi negativos sobre o medio ambiente, non só na contorna da fábrica, senón en todo o eido rural e forestal galego, propiciando o monocultivo de especies que deberan ter a consideración de invasoras (segundo criterio do Comité científico do *Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente*) e que propician un incremento significativo do risco de novas vagas de lumes nunha zona de alto risco. (Segundo os datos do borrador do proxecto, o eucalipto ocupa o dobre da superficie que en 1986, superando a previsión do Plan forestal de acadar as 245.000 hectáreas en 2032, xa que, a esta altura, xa constan 425.000 hectáreas de eucaliptos).

b) A modificación vai ter efectos negativos sobre a ocupación do territorio, dado que se aumenta a ocupación do solo de dominio público marítimo terrestre.

Segundo se deduce dos datos que figuran no documento da modificación, increméntase nun 12'77% a ocupación das instalacións existentes e nun 23'27% a edificabilidade do complexo, cun aumento que vai do 0,85 m²/m² actual ao 2,5 m²/m², cando se trata de instalacións que poden estar noutro emprazamento.

c) A modificación do PSIS produce un efecto moi negativo sobre a paisaxe, xa que a altura e volume dalgunhas das instalacións previstas crea un gran impacto visual e non se integra na paisaxe.

O borrador do proxecto, ademais de incluír imaxes e vistas que levan a engano, incrementa a altura máxima prevista dos edificios, o que equivale, aproximadamente, a 6 ½ plantas dun edificio de carácter residencial para a altura de 20 m e a 16 ½ plantas para a altura de 50 m, con infracción tanto da LOTG coma do Decreto 80/2000, do 23 de marzo, que regula os plans e proxectos sectoriais de incidencia supramunicipal, en canto á falta de artellamento coas determinacións do PXOU (que con carácter xeral limita as alturas a B+6 en todo o termo municipal).

As súas dimensións causarían un gran impacto visual, rachando a escala da súa contorna inmediata, na que se atopa o conxunto parroquial de Santo Andrés de Lourizán e a finca e Pazo de Lourizán, ámbalas obxecto de protección en materia de patrimonio cultural. Asemade, as instalacións previstas non pasarían desapercibidas desde unha perspectiva dende o mar ou dende os areais e núcleos de poboación de Poio, con patente infracción das normas de aplicación directa da LSG.

d) Efectos negativos sobre a ordenación territorial e falta de xustificación da idoneidade para o emprazamento, xa que as instalacións previstas van en contra das determinacións sobre o litoral e a paisaxe das DOT, así como dos obxectivos do POL.

É inxustificable a idoneidade do emprazamento, xa non por ser contraria ao sentido común, senón por vulnerar as previsións preceptivas das DOT e do POL, amparándose nun PSIS ineficaz e nunha zona urbana, fortemente antropizada, a menos de 2000 m. de vivendas e núcleos rurais, que condicionaría o futuro crecemento ordenado de Pontevedra e Marín e a recuperación do dpmt.

e) Carencias documentais.

Sen prexuízo do anterior, este Concello considera necesario un informe específico de Augas de Galicia en relación ao destino final do caudal concedido con destino a usos industriais da factoría e o seu posible desvío para fornecer á empresa ELNOSA, carente ao parecer de título concesional.

Ademais do sinalado, considérase necesaria a achega dun estudo de caudais da auga subministrada na actualidade e unha estimación de consumos futuros, que permita facer unha comparación entre a situación actual e a prevista, dado que o complexo industrial ten unha concesión para captación de augas do río Lérez de 1.500 l/s, (BOE 21/12/1968) que duplica o consumo punta dos concellos da ría (Pontevedra, Poio, Sanxenxo, Marín, Bueu e Pontecaldelas) que se fornecen dende un bombeo augas abaixo da amentada captación, aos efectos de prever situacións de seca, como a vivida durante o pasado inverno, na que o abastecemento destes concellos queda seriamente comprometido.

Tamén deberíase incorporar un estudo que demostre a compatibilidade de ámbalas captacións e, por outra banda, que se indiquen os caudais previstos do efluente vertido e os datos que avalarían a súa elevada condutividade. Tamén que se precisen as medidas para a mellora da eficiencia na xestión da auga e diminución do consumo.

Noutra orde de cousas, tampouco se acreditan os 5000 postos de traballo, directos e indirectos, "*propios de la elaboración de la pasta de papel*" aos que aluden no borrador, cando no proxecto básico para a solicitude da AAI cifrábase en 288 fixos e 155 eventuais.

Terceiro.- O que se remite á Xefatura do Servizo de Avaliación Ambiental de Plans e Programas, da Dirección Xeral de Calidade e Cambio Climático, sen prexuízo de dar conta do seu contido á Xunta de Goberno Local.

A Tenente de Alcalde

Asdo.- María Carme da Silva Méndez

